

Erling Olsen, fyrrv. løgmlaráðharri og fólkatingsformaður

Føroyskt fullveldi krevur grundlógarbroyting

-Skulu Føroyar gerast ein sjálvstøðug tjóð, so er neyðugt at broyta dansku grundlógina, og hetta er nakað, sum fer at taka drúgvu tíð - kanska eini 10-15 ár. Sjálvur haldi eg, at tað innan fyri karmarnar av verandi grundlóg er ríkiligt pláss til í mong ár í framtíðini at kunna geva Føroyum meiri sjálvstýri.

JAN MÜLLER

Hetta sigur fyrrverandi danski løgmlaráðharri og fólkatingsformaður Erling Olsen við *Tíðindablaðið Sosialin*, nú eftir at rættiligt orðskifti hevur tikið seg upp um ríkisfelagsskapin og framtíðar støðu Føroya og Grønlands.

Erling Olsen vísir á, at broyting varð seinast gjørd í grundlógini í 1953, og skal hon broytast aftur, so verður tað ikki bert fyri at broyta uppá Ríkisfelagsskapin. Tá verða tað eisini aðrar broytingar, sum verða tiknar við, eitt nú um kvinnuligan arvætt og mannarættindi.

Til ta tíð heldur Erling Olsen, at tað er rætt at varðveita føroysku fólkatingsumboðanina. Men er tað so upp til føroyingar, hvat hesi umboð vilja leggja seg út í. Hann metir tað tí vera realistiskt, at føroyingar fara at hava tvey umboð á fólkatíngi í eini 10-15 ár afturat.

Nettup tí at tað fer at taka so drúgvu tíð at fremja broytingar í grundlógini, so er tað heilt náttúrligt, at føroyingar hava umboð á fólkatíngi undir hesi próssini.

Annars vísir Erling Olsen eisini til avtaluna, sum varð gjørd millum Danmark og Føroyar herfyri, har tað verður lagt upp til at fremja broytingar innan fyri verandi karm í grundlógini.

Sjálvur sær hann helst, at tær broytingar, sum skulu gerast næstu árin, verða gjørdar innan fyri henda karm. og skuldi tað tí verði óneyðugt við eini grundlógarbroyting til tess at fremja hesar umrøddu broytingar. Hann dylur ikki fyri, at hann er samdur við nógvum av tí, sum føroyski javnaðarflokkurin hevur mælt til, nevnliga at føroyingar skulu taka fleiri uppgávur á seg innan fyri verandi karmar.

Tað mest realistiska nú er ikki at tosa um broyting av sjálvari grundlógini men heldur um, hvussu vit fáa fleiri og fleiri uppgávur lagdar yvir á føroyingar.

Rimiliga skipan við blokkilæking

Erling Olsen heldur annars ikki, at spurningurin um sjálvstýri ella fullveldi skal avgerast út frá einum posa av pengum ella ikki. Hetta er eitt nógv størri má enn so, og tí er tað nakað, sum hevur við kenslur og virðing og ikki minst søgulig og mentanarlig bond at gera.

-Er tað tí eitt ynski frá føroyskari síðu at taka fulla stigið til fullveldi, so eiga danir eisini at vera sinnadir til at tosa um eina skipan um at lækka blokkin og sum kann ganga yvir nógv ár. Tað verða tit sjálvir, sum gera av, hvat skal henda. Vit skulu ikki leggja tykkum forðingar í vegin. Tit mugu finna út av, um tit kunnu klára tykkum sjálfvar. Og halda tit, at hetta ber til, so mugu vit í Danmark eisini finna ein rimuligan hátt til tess at lækka blokkin.

Annars heldur Erling Olsen, at spurningurin um sjálvstýri og fullveldi má eisini verða tengdur at, hvussu búskaparliga útlitið fer at verða fyri føroyska búskapin.

-Um toskurin hvørur enn einaferð, so fer tað at vara leiði til tit kunnu taka fulla stigið. Um oljan streymar upp, so kann tað ganga skjótari.

Men heldur Erling Olsen, at Danmark í framtíðini fer at hava ábyrgd mótevgs Føroyum, um toskurin svikur og t.d. eingin olja verður funnin?

-Koma Føroyar tá aftur í svára kreppu, so rokni eg við, at tað verður Danmark, sum aftur kemur at taka um endan, m.a. út frá søguligum orsökum.

Stóra virðing fyri føroyingum

Erling Olsen, sum var ein av teimum, sum var við til at skaffa Føroyum eina góða avtalu við Danmark nú eftir kreppuna og bankamálið, hevur stóra virðing fyri føroyingum og dárar sera væl Føroyar.

Hann telist millum teir danir, sum halda, at hvat ena hendir á tí politiska økinum, so eiga tey mentanarligu og søguligu bondini millum londini ikki at verða kvett.

-Eg haldi, at føroyingar skulu sleppa at avgera, hvat

teir vilja politiskt, meg seti mítt álit til, at mentanarliga samvinnan fer at halda fram og verður útbýgd. Hvat viðvikur ynskinum um sjálvstýri ella fullveldi, so heldur Erling Olsen, at tað má bera til at hava eina langa til-lagingartíð, og hvussu long hon skal vera má so byggja á, hvussu ein metir um útlitini fyri at kunna klára seg sjálfvan.

Sjálvur heldur Erling Olsen, at føroyingar og danir í felag eiga at semjast um eina ella aðra skipan, so leiðis at felagsskapurin landanna millum kann halda fram. Men tó við teirri treyt, at hetta er eitt ynski frá báðum síðum.

-Er tað eitt ynski frá føroyskari síðu at kvetta heilt við Danmark, so eiga danir í hvussu er ikki at tvíhalda um Føroyar.

Erling Olsen varð fyrsti ferð valdur á fólkatíngi í 1964. Hann sat til 66, aftur frá 71 til 73 og síðani frá 75 til 98. Hann ynski ikki at stilla upp aftur til fólkatíngsvalið í ár. Erling Olsen hevur útbúgving sum búskaparfrøðingur.

Erling Olsen: -Eg síggi fegin, at felagsskapurin millum Føroyar og Danmark verður varðveittur

Marknatrætan aftur í Uttanlandsnevnd

JAN MÜLLER

Fyri triðju ferð innan fyri heilt stutta tíð fer Uttanlandsnevndin at viðgera marknatrætuna millum Føroyar og Bretland. Fundur verður hósdeginn klokkan 10, har lögmaður og Árni Olafsson fara at greiða frá göngdini í málinum. Nógvu fundirnir í seinastuni kunnu merkja, at göngd er á, og at konstruktivur diaologur er millum partarnar.

Kári inn fyri Sámál Petur

JAN MÜLLER

Kári P. Højgaard hevur tikið sæti á tingi fyri Sámál Petur í Grund, sum er farin í farloyvi. Kári Højgaard fekk

næstflestar atkvøður hjá sjálvstýrisflokkinum í Eysturoy. Hann hevur áður sitið á tingi sum varamaður fyri Lassa Klein.